

KUSTBON

Organ för svenskarna i Estland.

Ett nytt arbetsår.

Birkas folkhögskola börjar snart sin 18:e vinterkurs. Det är med tillfredsställelse man kan konstatera, att folkhögskolan under alla de år, den arbetat, har rönt uppskattning av bygdens folk. Ända från första början har varje år en stor skara unga människor sökt sig till skolan för att få utbildning för sitt livskall. Visserligen ha många kommit till skolan för unga, men de ha växt till, och redan är det många hem i svenskbygden, där husmodern eller husfadern gått en kurs på Birkas.

Jag har under det sista året mer än en gång hört f. d. Birkaselever yttra ungefär så: "Jag skulle gärna önska, om jag hade möjlighet, att gå en kurs till på Birkas. Då skulle jag verkligen förstå, att jag behövde lära mig." - Det är glädjande att höra sådant. Den som tänker så, han kommer säkert, då hans eller hennes barn växa upp, att förstå, att de behöva utbildning för sin livsgärning som jordbrukare eller husmor. De unga, som hittills kommit till Birkas, ha inte alltid haft att räkna på den förståelsen från föräldrarnas sida. Inte alltid, men dessbättre, ibland.

Svenskbygden befinner sig i en brytningstid i många avseenden. Man börjar övergiva gamla, föräldrade vanor och arbetssätt. Jord, som sedan hedenhös legat försumpad, torrlägges av kraftiga armar, de gamla byalagen upplösas genom jordens skiftning, man börjar på allvar besinna, att man är en fri och självständigt handlande människa, fri från det gamla förtrycket. Man börjar se nya möjligheter, där man förut endast sett fattigdom och svält.

Men man står ännu ofta oviss. Mången, som gärna ville pröva på något nytt, som man inser vara gott, vänder sig ännu om och hör i andanom, hur hela byn skrattar åt honom, och han är ännu så fången i byns bojer, att han rådes för skrattet. Men det finns dock några, som inte rädas. Och år från år skall det bli allt flera, som sluta sig till dem, som modigt arbeta för en bättre framtid.

En lantbrukare sade till mig härförleden: "Jag tror, att min by har en stor framtid, blott alla ville inse det." - Så skall det låta. Tro att Din by har en stor framtid, tro att svenskbygden

har en stor framtid, tro det och arbeta för det - och den kommer att få det! Det är Din tro och Ditt arbete, som den väntar på. Din jord, Dina djur, ditt hem, Din by, Din bygd, Ditt land - alla vänta de på Dig. Vänta inte på att alla skola inse det och tro detsamma i första taget, det blir nog så småningom, sedan Du genom Ditt arbete visat, att Du trodde rätt.

Birkas vill, så långt det går, hjälpa dem, som tro, att svenskbygden har en stor framtid, en ljusare och lyckligare framtid. Vi tro det nämligen också och ha trott det länge. Och alla, som komma hit till våra kurser, vilja vi bibringa denna tro, om de inte ha den förut. Därför gläder det oss att se, att så många i år ha anmält sig till kursen. Visserligen ha inte alla kunnat beredas plats, fastän vi försökt så långt det gått att göra rum, men de, som inte kommit in i år, äro välkomna till ett annat år. Kom ihåg - aldrig för gammal för en Birkaskurs! De, som antagits som elever i år, hälsa vi ett hjärtligt välkommen, vi hoppas, att vårt gemensamma arbete skall bära goda frukter.

Pelle Byström.

Pressfoder.

Snart kommer nu den tid, då vi sätta djuren på stall för vintern. Det gäller då att ha väl sörjt för vinterns utfodring, så att djuren inte endast få stråfoder: hö och halm, utan att de även kunna fylla sitt behov av saftigt foder. Har man tillräckligt med rotfrukter och potatis, så är det ju bra att ha som saftfoder. Men rotfrukter odlas inte så mycket, och allihanda skadedjur göra det mycket svårt att få goda skördar av rotfrukter. Potatisen vill man själv äta upp eller hoppas man kunna sälja. Jag tänker nu rikta uppmärksamheten på ett annat slags saftfoder, som man i stället kan använda, nämligen pressfoder eller silofoder.

Namnet silofoder kommer av att de behållare, som fodret lägges in i, efter utländskt mönster kallas silo, och namnet pressfoder av att fodret pressas under förvaringen. Surfoder är också ett namn på samma sak, emedan fodret genom jäsning blir mer eller mindre surt. Pressfoder är nog det bästa svenska namnet.

De flesta ha varit med om att göra surkål, och att göra pressfoder är i princip samma sak som att göra surkål. Huvudsaken är, att fodret får jäsa så att syror (mest mjölksyra) bildas, som sedan bevara fodret från förrottnelse. Syror ge också fodret en angenäm smak, som retar djurens aptit, sedan de en gång lärt sig att äta det. De vänja sig vanligen mycket snart.

Som material till pressfoder kan man använda snart sagt vad slags växter som helst: efterväxt på vallar, ängsgräs, rotfruktsblast av olika slag. t. o. m. potatisblast kan användas. Huvudsaken är, att det är grönt och saftigt och att det lägges ned i friskt och fuktigt tillstånd. Som huvudregler gäller vidare, att fodret skall packas så tätt som möjligt, och att man täcker lufttätt. Om man inte är noga med att sluta lufttätt och att packa väl, så kommer ätt mögelsvampar in och förtöra fodret.

Pressfodrets största betydelse ligger däri, att det innehåller hög procent äggvita. Detta ämne är alldeles nödvändigt för djuren, och särskilt för mjölk-korna. Få inte djuren tillräckligt med äggvita, så hjälper det inte, att de få hur rikligt med foder som helst. De magra då i alla fall och mjölmängden går ned.

Man vill ju helst slippa att köpa kraftfoder, men det är alltid svårt att få tillräckligt med äggvita i fodret, om man endast skall använda hemmodlat foder. Man kan ju hjälpa sig fram genom att använda köpt kraftfoder (jordnötskakor, solroskakor, bomullsfrökakor, linfrökakor men som priserna nu ligga till är det ganska svårt att köpa kraftfoder. Men har man gott silofoder eller pressfoder i tillräcklig mängd, så skall man kunna klara sig bra utan att behöva köpa. Vi veta alla, att det är de kontanta pengarna, som man vill akta sig för att ge ut.

Därtill kommer ännu några saker, som tala till godo för pressfodret. Äggvitan i pressfodret är bättre än i köpt kraftfoder, man säger, att den är allsidigt sammansatt, då däremot äggvitan i t. ex. solroskakor är ensidigt sammansatt. För att få en allsidig äggvita av foderkakor, så måste man blanda flera sorters kakor. Dessutom bevaras i pressfodret de utomordentliga vitaminerna, som äro nödvändiga för djurens välbefinnande. Ytterligare en sak att räkna med är, att i pressfodret finns mycket mineralämnen, och vad det betyder för djuren har jag förut skrivit om. Mineralämnena i fodret förebygger "träätäresjukan".

Om man börjar utfodra pressfoder, skall man snart finna, att korna befinna sig synnerligen väl av det. Var och en, som har klövervallar, bör försöka att lägga in efter slåttern till pressfoder. Vanligen är det mycket svårt att få gott hö av efter växten, dels emedan det alltid regnar på hösten, och dels emedan det mjuka och fina hösthöet har svårare för att torka. Detta är också en anledning till att pröva med pressfoder.

Sedan man en gång har gjort silogropen färdig, så tager det betydligt mindre arbete att göra pressfoder än att göra hö av gräset. Allt arbete med att lägga upp gräset på hässjor eller grindar faller bort, i stället för att efter torkningen köra hem höet till ladan och packa det där, så kör man det direkt till silogropen och packar in det i denna.

Om någon är intresserad av att försöka att göra pressfoder, kan han göra på följande sätt, (jag skall längre fram ge en utförligare beskrivning på tillvägagångssättet). Gräv en grop med lodräta kanter (helst rund) på en plats, där ej vatten tränger in ur jorden, och kläd denna med bräder, som ställas lodrätt. Bäst är om man har utrymme i en lada, annars kan man gott gräva gropen ute. I denna låda lägger man sedan gräset grönt och fuktigt, och för varje varv packar man till massan med en stöt. Inga hålrum få lämnas. Vill man vara riktigt säker, kan man strö in litet fodermjöl mellan varven, emedan jäsningen går säkrare då. Sedan lådan är full, täcker man över med ett tjockt (5-6 tum) lager lera, som packas jämnt och tätt. Man kan, om man vill, lägga några brädstumpar ovanpå leran och sedan stenar ovanpå, så pressar det ändå bättre.

Nu börjar massan taga värme och efter några dagar har den sjunkit ihop betydligt. Man ser noga till under tiden, att lervarvet sjunker jämnt och likformigt, så att inga hål uppstå. Man bör helst vänta 7-8 veckor, innan man öppnar silon och börjar utfodra. Har det lyckats bra med beredningen, så kan pressfoder hålla sig hela vintern, utan att taga skada. Vid upptagningen avlägsnar man lervarvet och tager sedan varv-vis ur gropen, samt täcker över med några gamla säckar el. dyl. mellan varje gång. Pressfodret skall användas i första hand åt mjölkkor, de behöva det bäst.

Pressfoder är ett utmärkt foder. Till mjölkkor ersätter det rotfrukter som saftfoder, och det kan även ersätta kraftfoder, särskilt om det är berett av

Forts s. 5.

Svensk idrottssensation i Linnamäe.

Noarootsi-(Nuckö) socken hemförde en glänsande seger från sockentävlingarna mellan Noarootsi och Lääne-Nigula.

En sund själ i en sund kropp är idealet för all idrott och fysisk fostran. Den estlandssvenska bygdeungdomen, som ända in till senaste tid stått främmande för dessa idrottens lystringsord, har i år visat, att även den kan uppskatta och finna gagn och vederkvickelse i detta oundgängliga hälsomedel. Då vår nuvarande idrottsinstruktör Alfred Skönberg kom med förslaget att organisera den estlandssvenska landsbygdsungdomen för bedrivande av allmän idrott, var det en och annan, som skakade på huvudet och menade att en dylik tanke var förnuftsvidrig och ogenomförbar. Att ungdomen behövde härdas och stålsättas för livets oundvikliga prövningar och påfrestningar, tycktes för mängden vara främmande. — — — Men har man en gång börjat med något, så skall det också slutföras. Så var även här fallet. A. Skönberg anställdes som svenskbygdens idrottsinstruktör, och arbetet upptogs på allvar. Som en skyttel för den spänstiga och arbetsgiriga instruktören från den ena orten till den andra. Det var arbete, som krävde möda och besvär men som gav resultat.

Inom kort anordnades redan små tävlingar på de lokala orterna, och i augusti kunde redan hela Svenskestland möta upp till en första estlandssvensk idrottsdag i Rikull på Nuckö. Idrottsrörelsen fick nya impulser, de tvivlande inriktades på rätta spår, och instruktör Skönberg smidde, medan järnet var varmt. Den 19 ds kom sensationen, då våra svenska idrottsmän efter några månaders träning mötte Lääne-Nigula sockens sportmän på idrottsplatsen i Linnamäe. Det var, för första gången, som brödrafolket estlandssvenskar och ester möttes under idrottens enande flagga.

Redan tidigt på förmiddagen började den ena bussen efter

den andra, fullsatta till sista plats, rulla fram till tävlingsplatsen. Vädret var strålande och spänningen stod på kulmen, ty det var Läänemaa kretsens bästa lag under det gångna året, som vi skulle tävla med. Här och var hörde man från folkmassan, hur det talades med säker segervisshet om Lääne-Nigula, som skulle besegra de gröna nybörjarna från Noarootsi socken. Spänningen ökades för var minut, och en myllrande folkmassa rörde sig nervöst av och an längs sportplatsen.

Klockan blev halv-ett, och visslan gick. Sportmännen — Noarootsi i gul-blåa och Lääne-Nigula i svart-vita dräkter — tågade fram till idrottsplatsen och förberedde sig till de förestående tävlingarna. Hurra-ropen började med detsamma, när 60-m starten gick. Det var den blågula färgen som ledde och som vann den opartiska publikens erkännande. Så gick det även i fortsättningen. Det var svårt att tro sina egna ögon, men man måste tro dem. Publiken råkade i hänförelse, då Vallin, blå-gul, i 400 meters stafetten från c:a 30 meters förlust tog c:a 7 meters försprång. Likadan spänning rådde, när Pross, svart-vit, och A. Pöhl, blå-gul, tävlade om 1-sta plats i 3000 meters loppet. Publiken formligen tjöt av hänförelse, då Pross, en av Estlands bästa idrottsmän, hemförde segern. Så gick hela tävlingen i hänförelsens tecken. Den blå-gula färgen ledde. Sju första platser besattes av tio möjliga och lika sex andra platser.

Det var ett nöje att se hur alla deltagarna besjälades av kamratlig sänja och hur de tävlade, iakttago idrottens hederliga lagar, ärligt. Ett liknande erkännande måste man även ge åt publiken, som inte fäste sig vid färgerna utan vid prestationerna.

Forts. sid. 4.

Hembygdsmöte på Birkas.

Landsbygdens husmoderförening i Passlepa anordnade söndagen den 19 dennes gemensamt med lokalföreningarna i Sutlep och Oru ett hembygdsmöte på folkhögskolan. Då vädret var gynnsamt, samlades en talrik publik både från när och fjärran.

Dagens program inleddes med ett andligt anförande av teol. kand Rosenstein, som på ett åskådligt sätt sammanknippade dagens betydelse med det religiösa livet. Anförandet, som hölls på estniska och svenska, avslutades med att unisont avsjunga hymnen. Sedan besteg Lantbrukskammarens representant frk. Kauri, som utkallats av husmoderföreningen, talarestolen och gav en fängslande bild genom sin klara och välgenomtänkta framställning av hemmets inre ordnande. Talaren betonade särskilt, att det inte är husmodern ensam, som är skyldig att stå för hemmets trevnad och ordning, utan det är en plikt för familjens alla medlemmar. „Det är inte på grund av bristande tid“, yttrade frk. Kauri, „som våra lanthem lida av oordning och snusk, utan det är på grund av bristande vana. Det är en vana att lägga varje föremål på sin plats, och det är en vana att hålla rent och snyggt omkring sig. Har vi en gång denna goda vana, då har vi också ett välordnat hem“. Rektor Byström, som härefter beträdde talarestolen, underströk ytterligare det ovannämnda, och framhöll särskilt det planmässiga arbetet. Allt arbete måste gå efter en viss plan, hur litet och obetydligt det än må synas. Håller man bara fast vid detta, så behöver man aldrig befara, att ett utfört arbete skall komma att ligga hindrande i vägen för ett annat“. Planmässigt arbete skapar ordning och reda“. Rektor Byströms anförande, som översattes till estniska av mag. V. Pöhl, gjorde genom de många träffande exemplen ett livligt och outplånligt intryck på åhörarna.

Forts. sid. 4.

De individuella resultaten från tävlingen i Linnamäe äro:

60 meter.

1) A. Skönberg tid 7,3 sek. Nuckö; 2) Räni 7,5 sek. L.-Nigula; 3) Adelman 7,8 sek. Nuckö; 4) Link L.-Nigula; 5) Tennisberg Nuckö.

400 meter.

1) Vallin tid 57,8 sek. Nuckö; 2) Adelman 59,9 s. Nuckö; 3) Tennisberg 61, sek. Nuckö; 4) Viilma 63,3 sek. L.-Nigula.

3000 meter.

1) Pross 10,06,4 min. L.-Nigula; 2) Pöhl 10,10,6 min. Nuckö; 4) Brun Nuckö; 5) Luks Nuckö.

Kula.

1) A. Skönberg 11,53 m. Nuckö; 2) Lepberg 10,88 m. L.-Nigula; 3) Vootman 10,78 m. L.-Nigula; 4) Adelman 10,35 m. Nuckö; 5) Pelmas 10,27 m. Nuckö.

Diskus.

1) Tennisberg 33,42 m. Nuckö; 2) A. Tennisberg 31,16 m. Nuckö; 3) Lepberg 30,05 m. L.-Nigula; 4) Branten 18,85 m. Nuckö.

Spjut.

1) Köster 43,05 m. L.-Nigula; 2) Brunberg 40,56 m. Nuckö; 3) Pross 39,67 m. L.-Nigula; 4) Räni 38,77 m. L.-Nigula; 5) Heyman 35,42 m. Nuckö; 6) Vesterblom 27,09 m. Nuckö.

Längdhopp.

1) A. Skönberg 5,95 m. Nuckö; 2) Räni 5,42 m. L.-Nigula; 3) Adelman 5,31 m. Nuckö. 4) Tennisberg 5,07 m. Nuckö.

Höjdhopp.

1) A. Skönberg 1,55 m. Nuckö; 2) Adelman 1,55 m. Nuckö; 3) Räni 1,50 m. L.-Nigula; 4) Ollima 1,45 m. L.-Nigula; 5) A. Ait 1,40 m. L.-Nigula; 6) Norrman 1,40 m. Nuckö.

Stavhopp.

1) Pöld 2,50 m. L.-Nigula; 2) Heldring 2,50 m. Nuckö. 3) Lepplaid 2,40 m. L.-Nigula; 4) Tennisberg 2,30 m. Nuckö; 5) Vesterblom 2,30 m. Nuckö; 6) Kütüarpuu 2,30 m. L.-Nigula.

Svensk idrotts . . .

Tävlingen i allmän idrott åtföljdes omedelbart av nätboll. Matchen, som spelades på folkskolans bollplan, följdes med vaket intresse av publiken. Bifallsrop ljödo under hela spelet, Segern i nätboll hemfördes av Lääne-Nigula med 2—1.

Nu följde den andra avdelningen av dagens program: diplomutdelning och folkfest. Denna programdel försiggick i den nyligen öppnade ungdomslokalen därstädes. Inomhusprogrammet började med att Lääne-maa distrikts idrottsinstruktör Kasikow, som också inbjudits till tävlingarna, i ett kort anförande uttryckte sin stora förvåning över svenskarnas uppnådda resultat, trots den korta träningstid, de haft. Sedan överlämnade han diplomerna till segrarna, under det att publiken nästan oavbrutet applåderade. Särskilt kraftig och ihållande var applåden, då Noarootsi socken mottog segerdiplomet i allmän idrott med 113,5 poäng mot Lääne-Nigulas 93,5 och då Lääne-Nigula mottog segerdiplomet i nätboll med 2:1 till Noarootsi sockens nackdel.

Programmet fortsatte med ett skådespel "Önnestunud manööver" (Lyckad manöver). Pjäsen, som hämtade scener ur militärlivet, var allt igenom lyckad. Att amatörerna, som bestodo av såväl svenskar som ester skötte sina uppgifter utmärkt, visade publikens applåd- och skrattsalvor under hela föreställningen.

Programmet slutade med allmän dans efter musik av Taeb-la strängband.

Det var glädjande att se, hur idrotten kunde fånga den ca 700 personers stora folkmassan (ca 300 svenskar och 400 ester) vid gemensamma intressen. Därför skola vi se till att vår idrottsrörelse icke förtvinar, utan att den i stället tilltar i omfång och prestationer. Vi skola hoppas, att den ekonomiska frågan löser sig och att vi få behålla vår energiska instruktör A. Skönberg. Måtte hans och våra planer om vinteridrottens bedrivande gå i fullbordan, så att även skidning, brottning m. m. kommer till sin fulla rätt i svenskbygden. Att instruktören har en enastående förmåga och att svenskbygden har idrottsmaterial, har redan visats. Och att även intresse i hög grad förefinnes, framgår av det aktiva arbetet på våra idrottsplaner. Leve idrotten! V. Pöhl.

Hembygdsmöte . . .

Mellan talen underhölls publiken med sång av EUNÜ blandade kör under fru Nömms ledning och deklamationer av Sutlep och Oru husmoderföreningarnas representanter.

Efter den teoretiska programdelens slut, om man så får säga, följde den praktiska, som försiggick på folkskolan. Här, där två rum möblerats så, att det ena föreställde ett välordnat hem och det andra ett mindre välordnat sådant, fick publiken se de sagda orden i bild, och här fick den även avsluta det all igenom lyckade hembygdsötet kring ett gemensamt och rikhaltigt te-och smörgäsbord.

140.000 estniska namn.

Ny aktion börjar.

Den aktion som nu några år pågått för estnisering av icke estniska namn, har gett till resultat att 140.000 personer har befriats från främmande namn. Tillsammans med de förut befintliga estniska namnen äga nu 750.000 estniska medborgare estniskt klingande namn. En ny aktion skall påbörjas under motto: varje este, estniskt namn till republikens 20 årsdag.

Stafettlöpning.

800 m. - 400 m. - 200 m. - 100 m.

1) Nuckö: — Aman, Vallin, Adelman, Skönberg tiden 3,53,3 min.; 2) Lääne Nigula.

Nätboll.

1) Lääne-Nigula 2:1 till Nuckös nackdel. 3) Nuckö: Stahl, Heldring, Branten, A. Heldring, Tennisberg och Skönberg.

Slutresultaten i poäng :

1) Nuckö socken 113,5.
2) Lääne-Nigula 93,5.

Vormsöbor besöka Narva.

Estniska och svenska nationalsångerna vid Narvamonumentet.

Torsdagen den 17 september anträdde ett trettiotal vormsöbor, en studieresa till Narva och Tallinn. Det var Isamaaliits Haapsalu avdelning med dess sekreterare E. Sörmus, som stod i spetsen för färden.

Efter framkomsten till Narva på lördagsmorgonen begav man sig omedelbart ut till Narvamonumentet, som restes i fjol till minne över Karl XII:s seger år 1700. Där stannade man, blottade sina huvud och sjöng först den estniska nationalsången och sedan den svenska, varefter slagfältet besågs. Sedan besöktes olika museer, rådhuset, Narvaflodens vattenfall vid Kreenholms fabriker och skyttegravarna från frihetskriget. En utfärd gjordes till badstranden vid Narva-Jõesuu.

På återvägen från Narva besågs Rakvere stad och slottsruinerna samt gjordes ett besök vid minnesmärket över de som oskyldigt fingo offra livet för kommunisternas härjningar i denna stad under frihetskrigets dagar.

I Tallinn besöktes hamnen, Domberget, riksdagshuset och Kadriorgs slott. Vidare gjorde man ett besök uppe i Långe Herman och i krigsmuseét.

Vid en förfrågan vad man mest tyckte om under hela resan, svarade man allmänt, att vattenfallet i Narva, badorten Narva-Jõesuu och krigsmuseét i Tallinn var det som imponerade mest.

Till sist önskade färddeltagarna, att genom Kustbon få framföra sitt tack till herr Sörmus som varit färdledare och ordnat allting så bra och gjort att resan verkligen blev vad den var avsedd till.

— lin.

Rekordpris på exportsmör.

På måndagen noterades priset på exportsmör till 184 sent pr. kg. Det är smörprisets stigande tendens på världsmarknaden som är orsaken till det höga priset. Endast två gånger tidigare -1931 och 1933- har smöret varit uppe i sådant prisläge.

Motorcyklist svårt skadad.

Söndagen den 19 dennes råskade poliskonstapel Tammijärvi i Rikull ut för en svår olycka i det att han med full fart körde i diket med motorcykeln. Orsaken till katastrofen, som skedde i en kurva utanför Linnamäe, var att konstapeln helt oväntat upptäckte en cyklist framför sig och för att undvika kollision, var han tvungen att styra motorcykeln i diket. Personer, som åskådat olyckshändelsen, berättade att polismanen vid katastrofen slungats c:a två-tre meter upp i lyften och sedan huvudstupa fallit ner mitt i ett stenrös, där han blev liggande sanslös. Vittnen till händelsen skyndade fram till platsen och funno konstapeln svårt blödande med bakhuvudet inslaget. Bil ombesörjdes ögonblickligen, och den skadade fördes till lasarettet i Haapsalu.

Gudstjänster.

Svenska kyrkan i Tallinn:

Söndagen den 26 sept. kl. 11 fm. högmässa.

K. Nilsson,
kyrkoherde.

Syföreningen

för svenska läsrummet i Tallinn samlas för första gången i höst onsdagen den 29 sept. kl. 5 em. i läsrummet.

Alla hjärtligt välkomna!

Storslagen fosterlandsfest i Pärnu.

En storslagen nationell fest gick av stapeln i söndags i Pärnu. Omkring 4000 personer hade samlat sig på festplatsen där överbefälhavaren general Laidoner höll tal. Bland de närvarande märktes också socialminister O. Kask och kommunikationsminister N. Wiitak. En så storslagen fest har inte förekommit på länge i Pärnu och den kan endast mäta sig med sångfesten som ägde rum där för tre år sedan.

Professor O. Hallesby i svenska kyrkan.

Den kyrkobesökande delen av Tallinns svenska församling hade i onsdag kväll möjlighet att lyssna till en intressant predikan av prof. O. Hallesby från Oslo. Med Johannes evang. 6:37 som utgångspunkt talade prof. Hallesby om omvändelse och nödvändigheten därav. Professorn talade på norska men bemödade sig om att inflika så många svenska ord som möjligt varför ingenting av innehållet gick förlorat.

Man måste beklaga, att när sådana goda tillfällen ges få höra berömda utländska vetenskapsmän, inte flera församlingsbor använda sig av tillfället. Också svensk ungdom, som det dock finns en del av i Tallinn, borde ha tid och intresse och behov av en aftongudstjänst.

Före aftongudstjänsten i svenska kyrkan, predikade prof. Hallesby på tyska, i Johannes kyrkan som var till trängsel fullsatt av intresserade åhörare.

— lin.

Pressfoder

efterväxt från klövervallar. De försök, som vi här på Birkas gjort med pressfoder, har givit mycket goda resultat. I år är efterväxten på vallarna riklig, och vi ämna i år lägga ned pressfoder i fyra stora behållare av betong. På samma gång anordnas försök med olika inläggningar för att utröna en förbygden särskilt lämplig metod.

På Birkas kommer snart att anordnas en kurs i pressfoderberedning (se meddelande i detta nummer), och jag ber då alla intresserade att komma hit och se vår anläggning och hur det går till att lägga in pressfoder.

Pressfodret kommer säkert att i framtiden få stor betydelse för svenskbygden. Man kan på detta sätt enkelt och billigt taga vara på en del foder, som annars ej kommer till så stor nytta, men dessutom är pressfoder ett billigt saftfoder, som går lätt att framställa, och ett kraftfoder, som ej behöver köpas. Gör ett litet prov redan i höst, så kan Ni nästa år börja på allvar.

Meddelanden från Birkas.

Vinterkursen på Birkas

börjar tisdagen den 19 oktober med upprop kl. 2 e. m.

Kurs i pressfoderberedning.

Tisdagen den 28 september anordnas på Birkas folkhögskola en kurs i beredning av pressfoder (silofoder) under medverkan av konsulent Maasing, Haapsalu. Kursen börjar kl. 10 och varar hela dagen. Alla intresserade äro välkomna!

Avelsgalt.

Rasgalten "Willemi Viking" av förbättrad dansk lantras (estnisk lantras) står till användning på Birkas. Avgift 3 kr.

Avelstjur.

Tjuren "Iormorups Hero" av rödbrokg svensk boskapsras (S.R.B.) står till användning på Birkas mot en avgift av 2 kr.

Lantbrukare! Förbättra Eder djurstam!

Hubert Wilkins på äventyr.

På måndagskvällen hyste man allvarliga farhågor här för den kända upptäcktsresanden sir Hubert Wilkins, vilken saknas sedan söndagseftermiddagen, då han begav sig ut på flygspaning efter den sovjetryske flygaren Levanovski. Nu ha emellertid meddelanden ingått att sir Hubert lyckligen landat på en sjö i nordvästligaste delen av Kanada.

Nanking bombarderades på tisdagen och onsdagen.

Flera delar av den Kinesiska huvudstaden blevo på tisdagen och onsdagen utsatta för täta flygbombardemang som krävde en stor mängd dödsoffer bland den civila befolkningen. Staden har antänts på flera ställen.

Torgpriser i Tallinn.

Tallinns torg är just nu ett hav av mat. Det mest dominerande är försäljning av frukt, äppel och päron.

På fisktorget finns det rikligt med torsk. Vassbuk fattas, som andra år vid denna tid redan funnits att tillgå.

Detaljpriserna äro:

Fläsk 100-120 s., nötkött 45-60 s., kalvkött 60-100 s. pr. kg.

Höns 80-160 s., kyckling 25-75 s., tjäder 150-175 sent pr. styck.

Ägg, 8-10 s. pr. par.

Bondsmör 170-180 s., mejerismör 200 snt. pr. kg.

Potatis, 50-55 s. pr. 20 liter, kålrötter 5-8 s., kål 5 s., rödbetor 10 s., morötter 7-8 s., lök. 25 s., tomat 15-20 s. pr. kg.

Färsk strömming 15 s., torsk 15-20 s., abborre 30-35 s., flundra 40 s., gädda 45-60 s., lax 2.-250 sent pr. kg.

Äppel 8-90s., päron 20-70 s., plommon 40-90 s., lingon 32-40 s., tranbär 20-30 sent pr. kg.

Olofströms

Rostfria Kokkärl rekommenderas.

FENIX

Föreningsgat. 7.

DRUVAN

Engelbrekts gat. 5

Gå till den av dessa restauranger som är Eder närmast då Ni vistas i

MALMÖ

Intima och hemtrevliga lokaler.

Omtyckta klubbrum.

Direktion: Aktiebolaget Malmörestauranger.

OTTO JANSSONS SKOFABRIK

Jakobsdal JÖNKÖPING Telefon 23

Randsydda skodon, Mans- och Gosskodon. Slitstarka. Goda passformer.

Efterfråga J-sons skodon. Bör finnas i alla välsorterade affärer.

Glöm ej

att Ni inbesparar 20% av arbetstiden om Ni använder

ORSA vedsågblad

Efterfråga dessa i närmaste järnaffär

Tillv: A/B ORSA Sågbladsfabrik,

Ensamförsäljare:

Birger Olssons Järnhandel, Orsa. Tel. Namnanrop. Telegramadress: Järnbirger.

Utgivare:

Svenska Odlingens Vänner

Redaktion:

M. Westerblom, ansvarig red

A. Stahl.

N. Blees.

A. Aspelin.

Rütli 3, Tallinn.

Tel. 470-08.

Prenumerationspris:

Inrikes	Utlandet
1 år Ekr 2:—	1 år Ekr. 4:—
1/2 " " 1:—	1/2 " " 2:—

Kinnaströms Väveri A.-B. Kinna
Randiga och rutiga bomullstyger
Bomullsflanell, Crepe-Frottéer, Poplin
Silkesblustyg Zefyr, Bolstervar, Co-
ver. - Coat. Jacquardbolster Kadettyg'
Möbeltyg.

Bästa drivkraft för fartyg

av alla slag är

Marin- June-
motorn **J. M.** Munkteill

A.-B. JÖNKÖPINGS MOTORFABRIK

el 197, 8 7 - JÖNKÖPING - Telegr. Moto

GEFLE NYA STUVERIAKTIEBOLAG

Gävle

Medlem av Norrlands Stuvareförb.

Telegramadr.: Stowing. Tel. 277.

GEFLE MANUFAKTUR A.-B.

STRÖMSBRO

Utmärkta garner för fiskeriändamål
REKOMMENDERAS.

Prima PORTLAND CEMENT

från

A/B Gullhögens Bruk, Skövde.

E. W. JUST

Blekeri-Färgeri-Merserisation

Tel. 148 BORÅS 21 48

Herdina Lindebergs eftr.

Inneh.: Anna Sultan

Stora Torget 3. Linköping Tel. 178

1:sta kl. Konditoriservering: Choklad,
Konfekt, Bakelser och Småbröd.

A.-B. LYCKES SÖNER

Fiskebäckskil.

Konservfabrik för inläggning av fi-
nare aniovis och sillkonserver. Tel. 15.